

Utbildningsinspektion i Kråkeryds rektorsområde

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Habo kommun och besökt Kråkeryds rektorsområde den 22–24 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kråkeryds rektorsområde, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I skolorna intervjuades rektorerna, personal, ett urval av elever och representanter för föräldrarna. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av Kråkeryds rektorsområde

Kråkeryds skola	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	122
Fagerhults skola	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	99

Källa: Skolornas uppgifter.

Kråkeryds skola är en F–5-skola i norra delen av Habo kommun. Skolan är byggd på 1960-talet. Fagerhults skola är också en F–5-skola och ligger cirka en mil utanför Habo tätort i samhället Fagerhult. Sextio procent av barnen åker skolskjuts till skolan från kringliggande småorter. Vid båda skolorna finns skolbarnsomsorg.

Skolorna leds av en rektor på heltid och en biträdande rektor som arbetar deltid, samt en rektor som arbetar 25 procent huvudsakligen på Fagerhults skola och 75 procent med Habo kommuns utbyggnad av förskolor och skolor.

Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen inom rektorsområdet granskas och bedöms kommunövergripande och redovisas i separata rapporter.

Helhetsbedömning

Rektorsområdets två skolor har olika karaktär. Kråkeryds skola, som ligger i utkanten av tätorten, anses ha ett lite tuffare klimat bland eleverna medan Fagerhults skola mer har karaktären av idyllisk byskola enligt intervjuade grupper. Klimatet på de båda skolorna framstår dock positivt och bemötandet eleverna emellan och mellan elever och vuxna präglad av respekt och vänlighet. Eleverna berättar att de trivs och att personalen finns tillgänglig på raster vilket stärker tryggheten och uppskattas av föräldrarna. Det dagliga värdegrundsarbetet har lett till goda resultat och de vuxnas beredskap för att motverka olika former av kränkningar är påtaglig.

Elevernas kunskaper är övervägande goda och personalen följer elevernas kunskapsutveckling genom ett kommungemensamt system. Inspektörerna har tagit del av de lokalt framtagna kriterierna i kommunens bedömningsunderlag. I några ämnen finns det tydliga kriterier och en tydlig kunskapsutveckling genom årskurserna, men i flera ämnen är det digitala bedömningsunderlaget otillräckligt. De lokala kriterierna är i vissa fall en uppräkningslista av arbetsområden som ska genomföras för att målet ska vara uppnått och inte en beskrivning av elevernas kunskaper. I några ämnen är kriterierna identiskt formulerade för flera årskurser vilket gör att det i systemet inte går att följa progressionen i elevernas kunskapsutveckling. Därför bör ytterligare ansträngningar göras av skolorna så att bedömning av elevernas måluppfyllelse har sin utgångspunkt i kursplanernas mål.

Båda skolorna bör göra insatser för att ge eleverna ökad möjlighet till inflytande över sitt skolarbete och i högre utsträckning arbeta för att anpassa undervisningen till den enskilde eleven och finna former för att utmana elevernas lärande mot kursplanernas mål att sträva mot.

Rektorerna är förtrogna med verksamheten, men bör som pedagogiska ledare ta ett tydligare ansvar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Kvalitetsarbetet bör också stärkas så att undervisningen utvärderas och prövas i förhållande till målen.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Elevernas kunskapsutveckling följs inte upp och utvärderas på ett systematiskt sätt i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).

- Skolornas likabehandlingsplaner uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolorna ger inte eleverna förutsättningar att nå målen i teknik, fysik och kemi i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, kursplanerna för fysik, kemi och teknik).
- Elevers val ges inte i enlighet med förordningen i Kråkeryds skola (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolorna genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolornas kvalitetsredovisningar uppfyller inte förordningens krav (2, 3, 3a och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolorna bör ge eleverna bättre information och förklaringar om kursplanemålen och därmed ge dem möjlighet att utveckla ett ökat inflytande över undervisningens innehåll.
- Skolorna bör säkerställa att kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna förbättras så att de tydligare utgör ett framåtsyftande måldokument för eleverna och att de tydligare kopplas till målen i kursplanerna och läroplanen.
- Fagerhults skola bör öka samverkan mellan förskoleklass och årskurs 1.
- Skolorna bör i högre utsträckning arbeta för att anpassa undervisningen till den enskilde eleven och finna former för att utmana elevernas lärande mot kursplanernas mål att sträva mot.
- Skolorna bör följa upp det förebyggande värdegrundsarbetet och utvärdera det i syfte att förstärka och utveckla metoderna.
- Elevernas tillgång till nödvändig utrustning och tidsenliga läromedel i NO-ämnen och teknik bör förbättras.
- Rektorerna bör i högre utsträckning verka som pedagogiska ledare och prioritera att utveckla verksamheten mot de nationella målen.
- Skolorna bör utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att identifiera förutsättningar, bedöma resultat och måluppfyllelse samt vidta lämpliga åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Nationella ämnesprov skolår 5 Kråkeryds skola

	2005	2006	2007
Andel (%) som nått målen i svenska	96	89	85
Andel (%) som nått målen i matematik	78	85	92
Andel (%) som nått målen i engelska	89	89	85

Källa: Skolornas uppgifter.

Tabell 2. Nationella ämnesprov skolår 5 Fagerhults skola

	2005	2006	2007
Andel (%) som nått målen i svenska	96	75	87
Andel (%) som nått målen i matematik	96	100	100
Andel (%) som nått målen i engelska	96	96	100

Källa: Skolornas uppgifter.

Kommentar:

Rektorsområdets egen statistik visar skillnader mellan skolorna när det gäller resultaten på nationella prov. Fagerhults skola har generellt bättre resultat. Elevantalet varierar mellan 13 och 27, vilket innebär att enstaka elever olika år påverkar procentangivelserna i olika hög grad.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I rektorsområdet följer lärarna elevernas kunskapsutveckling regelbundet och i samtliga ämnen utom i ämnet teknik. Utvecklingssamtal genomförs och individuella utvecklingsplaner upprättas för samtliga elever, men skolorna bör säkerställa att kvaliteten i utvecklingsplanerna förbättras.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. I skolorna följs elevernas kunskaper och färdigheter inte upp i ämnet teknik. Inspektörerna bedömer att skolorna måste följa upp kunskapsutvecklingen i samtliga ämnen.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. På rektorsområdets skolor upprättas en individuell utvecklingsplan för samtliga elever. Intervjuade elever menar att de är delaktiga i att ta fram målen. De utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av innehåller i flera fall en redovisning av vad eleven behöver förbättra. Positiva mål som ytterligare stärker elevens starka sidor saknas, vilket intervjuer med föräldrar vidimerar. Målen har också en otydlig koppling till målen i kursplanerna. Inspektörerna bedömer att skolorna bör säkerställa att kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna förbättras så att de tydligare utgör ett framåtsyftande måldokument för eleverna och att de tydligare kopplas till målen i kursplanerna och läroplanen.

6 (14)

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolorna använder de nationella ämnesproven i årskurs 5 och diagnosmaterial i årskurs 2 som stöd för bedömningen av elevernas måluppfyllelse. Personalen använder sig av ett digitalt bedömningsunderlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. I intervjuer med föräldrar framkommer att det finns en stor variation i hur de används i syfte att elever och föräldrar ska kunna följa kunskapsutvecklingen.

Utgångspunkt vid bedömning

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Inspektörerna har tagit del av de lokalt framtagna kriterierna i kommunens bedömningsunderlag. I några ämnen finns det tydliga kriterier och en tydlig kunskapsutveckling genom årskurserna, men i flera ämnen är det digitala bedömningsunderlaget otillräckligt. De lokala kriterierna är i vissa fall en uppräkningslista av arbetsområden som ska genomföras för att målet ska vara uppnått och inte en beskrivning av elevernas kunskaper. I några ämnen är kriterierna identiskt formulerade för flera årskurser vilket gör att det i systemet inte går att följa progressionen i elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att skolans bedömning av elevernas måluppfyllelse måste ha sin utgångspunkt i kursplanernas mål.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,

- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Undervisningen på skolorna i rektorsområdet är allsidig och saklig enligt inspektörernas bedömning. Eleverna har klassråd och den representativa demokratin i elevråd fungerar väl. Elevinflytandet över undervisningens innehåll och elevernas målkännedom bör dock stärkas. Arbetet i förskoleklasserna stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång, men på Fagerhults skola bör samverkan mellan förskoleklassen och årskurs 1 öka.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Av skollagen och läroplanen framgår att eleverna i takt med stigande ålder och mognad successivt ska ha ett ökat inflytande över sin utbildning och över det inre arbetet i skolan. Rektorn är ytterst ansvarig för att läraren utvecklar sina arbetsformer så att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer gynnas. Klassråd och det representativa demokratiska inflytandet genom elevråd fungerar väl på båda skolorna, men när det gäller undervisningens innehåll visar intervjuer att inflytandet är begränsat. Eleverna har, för vissa lärare och i vissa ämnen, möjligheter till inflytande över undervisningens arbetsformer. En viktig förutsättning för att elever ska kunna ha inflytande över undervisningen är också att de är bekanta med kursplanernas mål. Eleverna visar i intervjuer att de i ringa utsträckning har kännedom om dessa mål. Inspektörerna bedömer att rektorsområdets skolor bör ge eleverna bättre information och förklaringar om kursplanemålen och därmed ge dem möjlighet att utveckla ett ökat inflytande över undervisningens innehåll.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Läroplanen anger vidare att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. I Fagerhults skola finns ett begränsat samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1 kring olika aktiviteter, men det framgår inte att verksamheten utgår från elevernas skiftande mognadsnivåer och intressen. Det är angeläget att förskoleklassen blir en del i elevens sammanhängande utvecklingslinje. Inspektörerna bedömer därför att skolan i Fagerhult bör öka samverkan mellan förskoleklass och årskurs 1.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömer att rektorsområdet har en fungerande organisation för att möta elever i behov av särskilt stöd. Elevernas stödbehov utreds, åtgärdsprogram upprättas, resurser omfördelas och intervjuer med skollädaingen, personalen och elevhälsoteamet visar att man i huvudsak tillgodoser elevernas behov av särskilt stöd. Det finns dock behov av utvecklingsinsatser vad gäller individanpassningen.

Individanpassad undervisning

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Intervjuer, inspektörernas iakttagelser vid besöket och skolornas dokumentation visar en variation av skolornas förmåga att individanpassa undervisningen. Det finns klasser där läraren anpassar undervisningen efter elevernas behov och där eleverna ges möjlighet att arbeta utifrån sina förutsättningar, men det finns också klasser där alla elever oftast arbetar utifrån samma uppgifter och får vänta in sina kamrater innan man går vidare. Rektorsområdets skolor bör i högre utsträckning arbeta för att anpassa undervisningen till den enskilde eleven och finna former för att utmana elevernas lärande mot kursplanernas mål att sträva mot.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,

- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rektorsområdets två skolor har olika karaktär. Kråkeryds skola anses ha ett lite tuffare klimat bland eleverna medan Fagerhult mer har karaktären av idyllisk byskola. Föräldra- och elevintervjuer visar dock att båda skolorna erbjuder en lugn och trygg miljö. Relationerna mellan elever och mellan vuxna och elever är goda och skolorna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Man arbetar med en lång rad förebyggande insatser som syftar till att skapa goda relationer mellan elever i olika klasser och åldrar som fadderverksamhet, kamratstödjare och trygghetsgrupper. Personalen agerar snabbt och konsekvent när tendenser till kränkningar eller trakasserier upptäcks. Skolornas ordningsregler är kända av eleverna och deras föräldrar. Likabehandlingsplanen uppfyller dock inte de krav som ställs på en sådan plan och skolorna bör följa upp det förebyggande värdegrundsarbetet.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Rektorsområdet har likabehandlingsplaner som är nästan identiska. De har, på båda skolorna, utarbetats av en arbetsgrupp bestående av lärare som redovisat resultatet för medlemmarna i elevråden och kamratstödjarna i syfte att de ska vara delaktiga. Förordningen kräver inte bara delaktighet utan också medverkan av eleverna.

Likabehandlingsplanerna saknar en tydlig koppling till de diskrimineringsgrunder som lagen omfattar. De åtgärder och insatser som görs i skolornas värdegrundsarbete syns inte alltid i likabehandlingsplanerna. Åtgärderna är allmänt hållna. En kartläggning av skolornas behov har dock lett till några åtgärder för innevarande år. Inspektörerna bedömer att rektorsområdets likabehandlingsplaner inte uppfyller författningarnas krav.

Mot bakgrund av att skolorna rapporterar att det, trots det goda klimat inspektörerna uppfattat och det aktiva värdegrundsarbete som pågår, förekommer kränkningar

bedömer inspektörerna att skolorna bör följa upp det förebyggande värdegrundsarbetet och utvärdera det i syfte att förstärka och utveckla metoderna.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Vad gäller teknik, fysik och kemi måste rektorsområdet ge undervisning så att eleverna kan nå kursplanemålen i årskurs 5. På Kråkeryds skola erbjuds inte elevens val enligt förordningen.

För ämnena teknik och NO-ämnena är förutsättningar inte de bästa vad gäller ändamålsenlig och tidsenlig utrustning, vilket också påverkar elevernas möjlighet att nå kursplanemålen.

Garanterad undervisningstid

Enligt skollagen omfattar det garanterade antalet undervisningstimmar 6 665 timmar i grundskolan. Enligt grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges bl.a. de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. Kursplanemålen är styrande.

Intervjuer visar att eleverna i mycket begränsad omfattning kan redogöra för innehållet i ämnena teknik, fysik och kemi. Lärarna medger också i intervjuer, att undervisningen har ett begränsat innehåll i dessa ämnen vid båda skolorna. Inspektörerna

bedömer skolorna inte ger eleverna förutsättningar att nå målen i teknik, fysik och kemi i årskurs 5.

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val. I Kråkeryds skola väljer lärarna ofta ett ämne eller ett tema och elevernas påverkansmöjligheter är att göra ett val inom temat. Inspektörerna bedömer att Kråkeryds skola inte erbjuder elevens val enligt förordningen.

Utrustning och lokaler

Enligt skollagen ska eleverna utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenligt utbildning. Enligt grundskoleförordningen ska grundskolan ha ändamålsenliga lokaler. Den ska också ha en utrustning som behövs för en tidsenligt utbildning. I NO-ämnena och i teknik saknar båda skolorna både nödvändig utrustning och tidsenliga läromedel för undervisningen. Inspektörerna bedömer att elevernas tillgång till nödvändig utrustning och tidsenliga läromedel i NO-ämnena och teknik bör förbättras.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Den ene rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen och den andre har en äldre skolledarutbildning. Lärarna undervisar i huvudsak i ämnen och årskurser de har utbildning för.

Möjligheter till kompetensutveckling bedöms som goda.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna,
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Både personalen och inspektörerna uppfattar rektorerna som förtrogna med verksamheten och de fattar beslut enligt bestämmelserna. Det pedagogiska ledarskapet bör stärkas och uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten måste förbättras.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt skollagen åligger det rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Inspektionen visar att det på rektorsområdet finns tydligt behov av att ytterligare utveckla verksamheten mot de nationella målen i en del avseenden. Det gäller exempelvis skolans arbetsformer, så att ett aktivt elevinflytande gynnas, att tillräcklig undervisning kommer till stånd i NO-ämnena och teknik och att undervisningen ytterligare individanpassas. Rektorerna bör starkare markera det nationella uppdraget och aktivt driva pedagogiskt utvecklingsarbete och inte, som lärarna uttrycker det, överlåta utvecklingsarbetet till arbetslagen.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Rektorerna har satt igång ett arbete som gör det möjligt att följa elevernas utveckling på elevnivå. Detta arbete bör vidareutvecklas så att elevernas kunskapsresultat följs upp även på grupp- och skolnivå i samtliga ämnen. Informationen kan då bli

utgångspunkt för en analys som ligger till grund för att utveckla och anpassa undervisningen, göra stödinsatser och vid behov förändra förutsättningar för elevernas lärande. Inspektörerna gör därför bedömningen att skolorna måste göra en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måloppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Varje skola i rektorsområdet upprättar en egen kvalitetsredovisning. Det finns en medvetenhet på skolorna om vikten av att följa upp och utvärdera resultat såväl som undervisningsmoment av skilda slag, men detta arbete behöver utvecklas avseende systematik. Kvalitetsredovisningen måste utvecklas för att helt följa förordningens krav.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Skolornas utvärderingsarbete sker numera regelbundet i arbetslagen. Tidigare hade man ett enda utvärderingstillfälle under en dag mot slutet av vårterminen. Personalen samlas i arbetslag och diskuterar olika insatser och resultat. Men ett kontinuerligt utvärderingsarbete, som innebär att lärarna i samspel med eleverna planerar, följer upp och utvärderar verksamheten och tar tillvara resultaten som utgångspunkt för den fortsatta verksamheten, har man ännu inte nått fram till. Inspektörerna gör därför bedömningen att rektorsområdets skolor bör utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att identifiera förutsättningar, bedöma resultat och måloppfyllelse samt vidta lämpliga åtgärder för att öka måloppfyllelsen.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska också uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Skolornas kvalitetsredovisningar innehåller en bedömning av måluppfyllelsen i allmänna termer samt, inom vissa områden, en redovisning av resultaten av enkäter. Det finns ingen djupare analys av resultaten och därmed blir heller inte åtgärderna, som ska leda skolan närmare de uppsatta målen, formulerade annat än i allmänna ordalag. Kvalitetsredovisningen måste utvecklas genom att redovisa skolans kunskapsresultat i fler ämnen än svenska, matematik och engelska och få tydligare kopplingar till det pågående kvalitetsarbetet på skolorna. Eleverna måste medverka och föräldrarna måste ges möjlighet att medverka i framtagandet av kvalitetsredovisningen. Det saknas också en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Skolornas kvalitetsredovisningar innehåller i några delar avsnitt som förordningen anger men inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningarna inte svarar mot förordningens krav.

2008-08-27 Lund

Tommy Månsson

Cecilia Rösténus